

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

20. června 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Životní prostředí – Směrnice 2003/87/ES – Systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů – Zařízení na zpracování zemního plynu – Získávání síry – ‚Clausův proces‘ – Výroba elektřiny ve vedlejšího zařízení – Výroba tepla – Emise vlastního oxidu uhličitého (CO₂) – Článek 2 odst. 1 – Působnost – Příloha I – Činnost ‚spalování paliv‘ – Článek 3 písm. u) – Pojem ‚výrobce elektřiny‘ – Článek 10a odst. 3 a 4 – Přejídná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise – Rozhodnutí 2011/278/EU – Působnost – Článek 3 písm. c) – Pojem ‚dílní zařízení pro referenční úroveň tepla‘ “

Ve věci C-682/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Verwaltungsgericht Berlín (správní soud v Berlíně, Německo) ze dne 28. listopadu 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 6. prosince 2017, v řízení

ExxonMobil Production Deutschland GmbH

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan (zpravodaj), předseda senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce pátého senátu, C. Lycourgos, E. Juhász a I. Jarukaitis, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. listopadu 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za ExxonMobil Production Deutschland GmbH S. Altenschmidtem, Rechtsanwalt,
- za Bundesrepublik Deutschland M. Flecknerem, jako zmocněncem,
- za německou vládu T. Henzem a J. Möllerem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi A. C. Becker a J.-F. Brakelandem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 28. února 2019,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 písm. u), článku 10a a přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. 2003, L 275, s. 32; Zvl. vyd. 15/07, s. 631), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009 (Úř. věst. 2009, L 140, s. 63) (dále jen „směrnice 2003/87“), jakož i čl. 3 písm. c) a h) rozhodnutí Komise 2011/278/EU ze dne 27. dubna 2011, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice 2003/87 (Úř. věst. 2011, L 130, s. 1).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi ExxonMobil Production Deutschland GmbH (dále jen „ExxonMobil“) a Bundesrepublik Deutschland (Spolkovou republikou Německo) ve věci žádosti o přidělení bezplatných povolenek na emise skleníkových plynů (dále jen „povolenky na emise“) zařízení na zpracování zemního plynu, v němž mimo jiné probíhá rekuperace síry, v rámci které vyrábí spalováním paliv elektřinu a teplo, přičemž je do atmosféry uvolňován oxid uhličitý (CO₂).

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2003/87

- 3 Bod 8 odůvodnění směrnice 2003/87 zní takto:
„Členské státy by měly při přidělování povolenek přihlížet k potenciálu průmyslových činností ke snížení emisí.“
- 4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Předmět“, stanoví:
„Tato směrnice vytváří systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství, aby se podpořilo snižování emisí skleníkových plynů způsobem efektivním z hlediska nákladů a ekonomicky účinným.
[...]"
- 5 Pod nadpisem „Oblast působnosti“ stanoví čl. 2 odst. 1 uvedené směrnice:
„Tato směrnice se použije na emise z činností uvedených v příloze I a na skleníkové plyny uvedené v příloze II.“
- 6 Podle článku 3 téže směrnice, nadepsaného „Definice“:
„Pro účely této směrnice se:
[...]"

b) „emisemi“ rozumí uvolňování skleníkových plynů do atmosféry ze zdrojů v zařízení;

[...]

t) „spalováním“ rozumí každá oxidace paliv bez ohledu na způsob, jakým jsou tímto procesem vyprodukované teplo, elektřina nebo mechanická energie využity, a veškeré jiné přímo spojené činnosti, včetně čištění odpadních plynů;

u) „výrobce elektřiny“ rozumí zařízení, které 1. ledna 2005 nebo později vyrábělo elektřinu na prodej třetím osobám a v němž neprobíhá jiná činnost uvedená v příloze I než „spalování paliv“.

7 Článek 10 směrnice 2003/87, nadepsaný „Dražení povolenek“, v odstavci 1 stanoví:

„Všechny povolenky, které nejsou přiděleny bezplatně v souladu s články 10a a 10c, členské státy od roku 2013 draží. [...]“

8 Článek 10a této směrnice nadepsaný „Přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek platná v celém Společenství“ stanoví:

„1. Do 31. prosince 2010 přijme Komise prováděcí opatření platná v celém Společenství k harmonizovanému přidělování povolenek [...]“

[...]

Opatření uvedená v prvním pododstavci v možném rozsahu určí předem stanovené referenční hodnoty pro celé Společenství, aby se přidělování uskutečňovalo způsobem, který motivuje ke snižování emisí skleníkových plynů a k energeticky účinným technikám, přičemž tam, kde jsou příslušná zařízení k dispozici, se zohlední nejúčinnější techniky, náhražky, alternativní výrobní procesy, vysoce účinná kombinovaná výroba tepla a elektřiny, účinné způsoby využívání energie z odpadních plynů, využívání biomasy a zachytávání a ukládání oxidu uhličitého. Žádné bezplatné povolenky se nepřidělují na výrobu elektřiny, s výjimkou případů, na které se vztahuje článek 10c, a elektřiny vyráběné z odpadních plynů.

[...]

3. S výhradou odstavců 4 a 8 a bez ohledu na článek 10c se bezplatné povolenky nepřidělují výrobcům elektřiny, zařízením na zachytávání CO₂, přepravnímu potrubí pro CO₂ ani úložištím CO₂.

4. Bezplatné povolenky se přidělují na dálkové vytápění a vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny ve smyslu směrnice [Evropského parlamentu a Rady 2004/8/ES ze dne 11. února 2004 o podpoře kombinované výroby tepla a elektřiny založené na poptávce po užitečném teple na vnitřním trhu s energií a o změně směrnice 92/42/EHS (Úř. věst. 2004, L 52, s. 50; Zvl. vyd. 12/03, s. 3)] v případě hospodářsky odůvodněných žádostí, pokud jde o vytápění či chlazení. V každém roce následujícím po roce 2013 se celkové množství povolenek přidělených těmto zařízením a týkajících se tohoto tepla upraví o lineární faktor uvedený v článku 9.

5. Maximální roční počet povolenek, jenž je základem pro výpočet povolenek pro zařízení, na která se nevztahuje odstavec 3 a která nejsou novými účastníky na trhu, nepřesáhne součet

a) ročního celkového množství pro celé Společenství, jak je určeno podle článku 9, vynásobeného podílem emisí ze zařízení, na něž se nevztahuje odstavec 3, na celkovém průměrném množství ověřených emisí vyprodukovaném v období 2005–2007 zařízeními, na něž se vztahoval systém Společenství v období 2008–2012, a

- b) celkového průměrného ročního množství ověřených emisí vyprodukovaných v období 2005–2007 zařízeními, jež budou do systému Společenství zařazena až od roku 2013 a na něž se nevztahuje odstavec 3, po úpravě o lineární faktor uvedený v článku 9.

V případě nutnosti se použije opravný koeficient, který je jednotný pro všechna odvětví.

[...]

7. [...]

Žádné bezplatné povolenky se nepřidělují na výrobu elektřiny novými účastníky na trhu.

[...]

8. V rezervě pro nové účastníky na trhu je do 31. prosince 2015 k dispozici až 300 milionů povolenek s cílem napomoci stimulovat výstavbu a provoz až dvanácti komerčních demonstračních projektů zaměřených na ekologicky bezpečné zachytávání a geologické ukládání CO₂ (CCS), jakož i demonstračních projektů v oblasti technologií využívajících obnovitelné zdroje energie na území Unie.

Povolenky se přidělují na podporu demonstračních projektů, které vyváženým způsobem z hlediska zeměpisného rozmístění rozvíjejí širokou škálu technologií zachytávání a ukládání CO₂ a které se zabývají rozvojem inovačních technologií využívajících obnovitelné zdroje energie, které dosud nejsou podnikatelsky proveditelné. Jejich přidělení závisí na ověřeném omezení emisí CO₂.

[...]

11. S výhradou článku 10b představuje množství přidělených bezplatných povolenek podle odstavců 4 až 7 tohoto článku v roce 2013 80 % množství určeného v souladu s opatřeními uvedenými v odstavci 1. Bezplatné přidělení se poté každý rok snižuje o stejnou částku, což povede k 30 % přidělených bezplatných povolenek v roce 2020 s cílem dosáhnout toho, aby v roce 2027 nebyly přiděleny žádné bezplatné povolenky.

12. S výhradou článku 10b se v roce 2013 a v každém následujícím roce až do roku 2020 zařízení v odvětvích nebo pododvětvích, která jsou vystavena závažnému riziku úniku uhlíku, přidělují bezplatné povolenky podle odstavce 1 na 100 % množství určeného v souladu s opatřeními uvedenými v odstavci 1.“

[...]

14. Pro určení odvětví nebo pododvětví podle odstavce 12 Komise na úrovni Společenství posoudí, do jaké míry je pro dotyčné odvětví nebo pododvětví možné při příslušném rozdělení podílů přenést přímé náklady požadovaných povolenek a nepřímé náklady spojené se zvýšením cen elektřiny v důsledku uplatňování této směrnice do cen produktů bez významné ztráty podílu na trhu ve prospěch méně uhlíkově výkonných zařízení mimo Společenství. [...]

[...]“

- 9 Článek 10c směrnice 2003/87 dává členským státům, prostřednictvím žádosti zaslané Komisi, možnost poskytovat bezplatné povolenky na emise na modernizaci výroby elektřiny.

- 10 Příloha I této směrnice obsahuje, v souladu se svým nadpisem, tabulku uvádějící kategorie činností, na které se vztahuje tato směrnice. Mezi těmito činnostmi je uvedeno „[s]palování paliv v zařízeních s celkovým jmenovitým tepelným příkonem vyšším než 20 [megawattů (MW)] jiných než zařízeních pro spalování nebezpečného nebo komunálního odpadu“.
- 11 Příloha II uvedené směrnice, nadepsaná „Skleníkové plyny uvedené v člancích 3 a 30“ uvádí mimo jiné CO₂.

Směrnice 2009/29

- 12 Body 15 a 19 odůvodnění směrnice 2009/29 znějí takto:

„(15) Dodatečné úsilí, jež má hospodářství Společenství vynaložit, vyžaduje kromě jiného, aby fungoval přepracovaný systém Společenství s nejvyšším možným stupněm hospodářské výkonnosti a na základě plně harmonizovaných podmínek přidělování v rámci Společenství. Základním způsobem přidělování by proto mělo být dražení, neboť je nejjednodušším a podle všeobecného mínění hospodářsky nejúčinnějším systémem. Tím by se měly odstranit rovněž neočekávané zisky a noví účastníci na trhu a hospodářství s nadprůměrně vysokým růstem by měli mít stejné podmínky hospodářské soutěže jako stávající zařízení.

[...]

(19) Proto by se mělo plné dražení povolenek od roku 2013 pro odvětví energetiky stát pravidlem, při zohlednění schopnosti tohoto odvětví přesouvat zvýšené náklady na CO₂, a pro zachytávání a ukládání CO₂ by neměly být přidělovány bezplatné povolenky, neboť pobídka pro toto opatření spočívá v povolenkách, které s ohledem na uložené emise nemusí být vyraženy. Aby se předešlo narušení hospodářské soutěže, mohou výrobci elektřiny dostávat bezplatné povolenky na dálkové vytápění a chlazení a na teplo a chlazení vyrobené vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny podle směrnice [2004/8] v případě, že by na takové teplo vyrobené v zařízeních jiných odvětví byly přiděleny bezplatné povolenky.“

Rozhodnutí 2011/278

- 13 Podle bodu 31 odůvodnění rozhodnutí 2011/278:

„Vzhledem k tomu, že v odvětví energetiky by se od roku 2013 mělo stát výlučné dražení povolenek pravidlem a zároveň s ohledem na schopnost tohoto odvětví přesouvat zvýšené náklady na [CO₂], a dále k tomu, že na výrobu elektřiny by neměly být přidělovány bezplatné povolenky, s výjimkou přechodného přidělování bezplatných povolenek na modernizaci výroby elektřiny a na výrobu elektřiny z odpadních plynů, by se toto rozhodnutí nemělo vztahovat na bezplatné přidělování povolenek na emise vznikající při výrobě či spotřebě elektřiny. [...]“

- 14 Článek 3 tohoto rozhodnutí stanoví:

„Pro účely tohoto rozhodnutí se rozumí:

[...]

c) ‚dílčím zařízením pro referenční úroveň tepla (heat benchmark sub-installation)‘ vstupy, výstupy a příslušné emise, které nejsou spojeny s dílčím zařízením pro referenční úroveň produktu a které souvisejí s výrobou, dovozem (ze zařízení nebo jiného subjektu, na který se vztahuje systém Unie) nebo s výrobou i dovozem (ze zařízení nebo jiného subjektu, na který se vztahuje systém Unie) měřitelného tepla, jež se

- spotřebovává v rámci hranic zařízení při výrobě produktů, při výrobě jiné mechanické energie než energie používané k výrobě elektřiny, při topení nebo chlazení s výjimkou tepla spotřebovaného při výrobě elektřiny nebo jež se
- vyváží do zařízení nebo jiného subjektu, na který se nevztahuje systém Unie, s výjimkou tepla vyvezeného za účelem výroby elektřiny;

[...]

- h) „dílčím zařízením pro emise z procesů (process emissions sub-installation)“ [...] emise [CO₂], k nimž dochází mimo systémové hranice referenční úrovně produktu uvedeného v příloze I, v důsledku některé z následujících činností [...]:

[...]

- v) použití přísad nebo surovin obsahujících uhlík, jejichž hlavním účelem není výroba tepla,

[...]“

- 15 Článek 6 uvedeného rozhodnutí, nadepsaný „Rozdělení na dílčí zařízení“, stanoví:

„1. Pro účely tohoto rozhodnutí členské státy rozdělí všechna zařízení způsobilá pro bezplatné přidělení povolenek na emise podle článku 10a směrnice [2003/87] na jedno nebo více těchto dílčích zařízení:

- a) dílčí zařízení pro referenční úroveň produktu;
- b) dílčí zařízení pro referenční úroveň tepla;
- c) dílčí zařízení pro referenční úroveň paliva;
- d) dílčí zařízení pro emise z procesů.

[...]“

- 16 Článek 10 téhož rozhodnutí, nadepsaný „Přidělování povolenek na úrovni zařízení“, stanoví:

„1. Na základě údajů shromážděných v souladu s článkem 7 členské státy pro každý rok vypočítají množství povolenek na emise bezplatně přidělených od roku 2013 každému stávajícímu zařízení na jejich území podle odstavců 2 až 8.

2. Pro účely tohoto výpočtu členské státy nejprve pro každé dílčí zařízení zvlášť stanoví předběžné roční množství bezplatně přidělených povolenek na emise, a to tímto způsobem:

[...]

- b) u

- i) dílčího zařízení pro referenční úroveň tepla odpovídá předběžné roční množství bezplatně přidělených povolenek na emise za daný rok hodnotě referenční úrovně produktu pro měřitelné teplo, jak je uvedeno v příloze I, která se vynásobí příslušnou historickou úrovní činnosti týkající se tepla za spotřebu měřitelného tepla,

[...]“

Nařízení (ES) č. 601/2012

- 17 Nařízení Komise (EU) č. 601/2012 ze dne 21. června 2012 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice [...] 2003/87/ES (Úř. věst. 2012, L 181, s. 30) definuje v čl. 3 bodě 40 výraz „vlastní CO₂“ jako „CO₂, který je součástí paliva“.
- 18 Podle čl. 48 odst. 1 tohoto nařízení:

„Vlastní CO₂, který je přemístěn do zařízení zejména jako součást zemního či odpadního plynu, včetně vysokopecního plynu nebo koksárenského plynu, se zahrne do emisního faktoru pro takové palivo.“

Německé právo

- 19 Ustanovení § 9 Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz (zákon o obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů) ze dne 21. července 2011 (BGBl. 2011 I, s. 1475, dále jen „TEHG“), zní následovně:

„(1) Provozovatelům zařízení se přidělí bezplatné povolenky podle zásad stanovených v čl. 10a [...] směrnice [2003/87] [...] v platném znění a podle zásad uvedených v rozhodnutí 2011/278 [...]

[...]

(6) Konečný objem povolenek přidělený zařízení se rovná součinu předběžného objemu povolenek přiděleného zařízení vypočteného podle odstavců 1 až 5 a opravného koeficientu, který je jednotný pro všechna odvětví a který je stanoven Evropskou komisí v souladu s čl. 15 odst. 3 pravidel harmonizovaného přidělování v Evropské unii. V rámci přidělování povolenek za teplo vzniklé činností výrobců elektřiny nahradí lineární faktor uvedený v čl. 10a odst. 4 směrnice [2003/87] opravný koeficient uvedený v první větě, přičemž výpočet vychází z předběžného ročního počtu povolenek určeného k bezplatnému přidělení dotyčným výrobcům elektřiny na rok 2013.“

- 20 Příloha I část 2 TEHG, nadepsaná „Činnosti“ ve svém bodu 1 zahrnuje pod zařízení, jejichž emise spadají do působnosti tohoto zákona i „[s]palovací jednotky určené ke spalování paliv, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je roven nebo vyšší než 20 MW v jednom zařízení, pokud nejsou uvedené v některém z následujících bodů“. Dále tato příloha I část 2 TEHG uvádí v bodech 2 až 4 různé typy „[z]ařízení na výrobu elektřiny, páry, teplé vody, průmyslového tepla nebo zahřátých odpadních plynů“, jejichž emise taktéž spadají do působnosti TEHG.
- 21 Ustanovení § 2 Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 (nařízení o přidělování povolenek na emise skleníkových plynů pro obchodovací období 2013 až 2020) ze dne 26. září 2011 (BGBl. 2011 I, s. 1921, dále jen „ZuV 2020“), definuje v bodě 21 „výrobce elektřiny“ jako každé „[z]ařízení, které vyrábělo a prodávalo třetím osobám elektřinu po 31. prosinci 2004 a ve kterém je výlučně vykonávána některá z činností uvedených v příloze 1, části 2, bodech 1 až 4 [TEHG]“.
- 22 Ustanovení § 2 ZuV 2020 definuje v bodech 29 a 30 pojmy „dílní zařízení pro emise z procesů“ a „dílní zařízení pro referenční úroveň tepla“ obdobně jako čl. 3 písm. h) a c) rozhodnutí 2011/278. Ustanovení § 2 bodu 29 písm. b) podbodu ee) ZuV 2020 tak odpovídá znění čl. 3 písm. h) bodu v) rozhodnutí 2011/278.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 23 Společnost ExxonMobil provozovala do konce roku 2013 zařízení na zpracování zemního plynu ve Steyerbergu (Německo) (dále jen „dotčené zařízení“). Toto zařízení se skládalo ze zařízení na odsíření a vysoušení zemního plynu, ze zařízení na získávání síry, zvaných Clausovo zařízení, ze zařízení na čištění odpadních plynů, jakož i z vedlejších zařízení. Tato zařízení zahrnovala parní kotel, zařízení s plynovými motory, zařízení na nouzové spalování a kondenzační tepelnou elektrárnu.
- 24 Tato tepelná elektrárna byla připojena na veřejnou elektrickou síť, do které bylo nepřetržitě dodáváno malé množství proudu pro zajištění stálého napájení zařízení elektrinou v případě selhání Clausova zařízení, jež by způsobilo ztrátu určitého množství páry. Z bilance elektrické energie, zachycující údaje o výrobě, dovozu, vývozu a spotřebě elektřiny v zařízení mezi roky 2005 a 2010 vyplývá, že v některých z těchto let toto zařízení spotřebovalo více elektřiny, než jí vyrobilo.
- 25 Rozhodnutím ze dne 24. února 2014 Deutsche Emissionshandelsstelle (Německá správa pro obchodování s emisemi, dále jen „DEHSt“) přidělila společnosti ExxonMobil 1 179 523 bezplatných povolenek na roky 2013 až 2020. Tento příděl vycházel částečně z použití referenční úrovně tepla a částečně z použití referenční úrovně paliva. Ve výpočtu uvedeného přídělu byla zohledněna existence rizika úniku uhlíku v dotyčném odvětví. DEHSt naproti tomu odmítla přidělit ExxonMobil dodatečné bezplatné povolenky, které požadovala pro emise z procesů. Rozhodnutím z téhož dne DEHSt zrušila své rozhodnutí o přidělení s účinností od 1. ledna 2014, a to z důvodu ukončení činnosti oznámeného ze strany společnosti ExxonMobil od tohoto data. Toto zrušení není zpochybňováno.
- 26 Rozhodnutím ze dne 12. února 2016 DEHSt zamítla odvolání společnosti ExxonMobil týkající se zamítnutí její žádosti o přidělení dodatečných bezplatných povolenek z titulu emisí z procesů na rok 2013.
- 27 Z odůvodnění předloženého ze strany DEHSt na podporu posledně uvedeného rozhodnutí vyplývá, že se uvedená žádost o přidělení podle hodnoty emisí z procesů týkala emisí CO₂ přirozeně obsaženého v zemním plynu, tedy „vlastního CO₂“ které se objevují na konci procesu probíhajícího v Clausově zařízení (dále jen „Clausův proces“). Clausův proces spočívá v exotermické chemické reakci, při níž je sirovodík (H₂S) přeměněn na čistou síru. Teplo vzniklé při této reakci je skladováno v regeneračních kotlích a poté využito v dotčeném zařízení. Využití tohoto tepla vedlo k přidělení bezplatných povolenek na základě referenční úrovně tepla. Na konci Clausova procesu je CO₂, který je součástí zemního plynu, uvolněn komínem do ovzduší. Z tohoto procesu nevzniká žádný jiný CO₂ nežli CO₂, který je přirozeně obsažen v zemním plynu.
- 28 DEHSt měla za to, že za takových okolností bezplatné povolenky nemohou být přidělovány pro „díličí zařízení pro emise z procesů“ ve smyslu ustanovení § 2 bodu 29 písm. b) podbodu ee) ZuV 2020, kterým byl do německého práva proveden čl. 3 písm. h) bod v) rozhodnutí 2011/78. DEHSt byla toho názoru, že nebyla splněna podmínka uvedená v těchto ustanoveních, podle níž musí emise pocházet z použití suroviny obsahující uhlík. Emise vlastního CO₂ totiž nepocházejí z Clausova procesu, jelikož se tento CO₂ neúčastní chemické reakce charakteristické pro tento proces ani pro ni není nezbytný. Podle DEHSt představuje surovinu použitou pro výrobu síry pouze H₂S, přičemž CO₂ je třeba považovat pouze za doprovodný plyn H₂S.
- 29 Dne 10. března 2016 podala ExxonMobil žalobu proti rozhodnutí DEHSt ze dne 12. února 2016 k předkládajícímu soudu, Verwaltungsgericht Berlin (správní soud v Berlíně, Německo).
- 30 Touto žalobou se ExxonMobil domáhá svého práva na bezplatné přidělení povolenek na emise pro díličí zařízení pro emise z procesů za rok 2013 s odůvodněním, že emise CO₂ byly výsledkem použití suroviny obsahující uhlík ve formě CO₂. Podle společnosti ExxonMobil byl základní surovinou používanou pro výrobu síry nikoli samostatný H₂S, ale právě kyselý plyn – který obsahuje kromě H₂S

methan (CH_4), CO_2 a vodní páru – což byla surovina používaná pro výrobu síry. Kdyby tento kyselý plyn nebyl použit při Clausově procesu, nebyl by vlastní CO_2 , přirozeně obsažený v zemním plynu, uvolněn do atmosféry. Navíc extrakce CO_2 z kyselého plynu pomocí tohoto procesu byla nezbytná pro získání čisté síry z tohoto plynu. Není relevantní, že CO_2 byl od počátku přítomen v surovině a neúčastnil se výše popsané chemické reakce. Uvedeným emisím CO_2 se ostatně nelze vyhnout, ani změnou paliva ani účinnějšími technikami.

- 31 Kromě toho ExxonMobil tvrdí, že požadovanému dodatečnému přidělení nebrání skutečnost, že bezplatné povolenky byly přiděleny na základě referenční úrovně tepla pro měřitelné teplo vyrobené v dotčeném zařízení, jakožto vedlejší účinek chemické reakce charakteristické pro Clausův proces. Ačkoli Soudní dvůr rozhodl v rozsudku ze dne 8. září 2016, Borealis a další (C-180/15, EU:C:2016:647), že přidělení na základě referenční úrovně produktu má přednost před třemi nouzovými přístupy, které představují povolenky na základě referenční úrovně tepla, referenční úrovně paliva a emise z procesů, mezi těmito třemi možnostmi neexistuje žádná hierarchie.
- 32 DEHSt uvedla, poprvé před předkládajícím soudem, že výroba síry nepředstavuje činnost podléhající povinnosti obchodování s emisními povolenkami a že dotčené zařízení by mělo být kvalifikováno jako „výrobce elektřiny“, jelikož zde byl jednak proud vyroben a prodán třetím osobám po 31. prosinci 2004 a jednak zde byla vykonávána pouze činnost „spalování paliv“ uvedená v příloze 1, části 2, bodech 1 až 4 TEHG. Podle DEHSt ExxonMobil požádala o přiděl určený výrobci elektřiny, který byl krácen za použití lineárního faktoru, jenž se na ně vztahuje podle ustanovení § 9 odst. 6 TEHG, a přiděl obdržela. Bezplatné přidělení povolenek na emise výrobci elektřiny je však povoleno pouze při splnění podmínek stanovených v článku 10a směrnice 2003/87.
- 33 Podle názoru takový produkt, jako je síra, která nepodléhá povinnosti obchodování s povolenkami na emise, nelze v tomto ohledu vzít v úvahu, jinak by byla nezákonně rozšířena použitelnost tohoto systému obchodování. Přidělování podle emisí z procesů v souladu s § 2 odst. 29 písm. B) ZuV 2020 je možné pouze tehdy, pokud by pravidla pro přidělování tepla stanovila také přidělování emisí z procesů. Tak tomu však v projednávané věci není. Kromě toho z žádosti ExxonMobil o přidělení podle DEHSt vyplývá, že chemická reakce vyplývající z Clausova procesu nevytváří emise CO_2 . Tento proces tedy nepoužívá surovinu obsahující uhlík, protože uhlík se neúčastní ani prováděného procesu ani reakce.
- 34 Ve zbývajících částech DEHSt nesouhlasí s tvrzením ExxonMobil, že dotčené emise jsou nevyhnutelné. Mimo jiné argumentuje, že mezi aspekty přidělování na základě referenční úrovně tepla, referenční úrovně paliva a emise z procesů existuje sestupná hierarchie.
- 35 Předkládající soud se nejprve táže, zda má být dotčené zařízení kvalifikováno jako „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. 2003/87. V takovém případě by totiž bylo bezplatné přidělení povolenek na emise přiznané společnosti ExxonMobil na základě referenčních úrovní tepla a paliv v zásadě protiprávní. Bylo by tomu tak, jelikož by výrobci elektřiny mohli obdržet bezplatné povolenky na emise pouze v případech uvedených v čl. 10a odst. 1 třetím pododstavci, jakož i čl. 10a odst. 3 a 4 směrnice 2003/87, týkajících se spalování odpadních plynů, dálkového vytápění a vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny. Clausův proces však nespadá do žádného z těchto případů.
- 36 Předkládající soud má za to, že pojem „výrobce elektřiny“ by měl být vykládán restriktivně, jelikož znění čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87 by mělo širší dosah, než je dosah odpovídající duchu a účelu této směrnice. V projednávaném případě je otázkou, zda je elektřina vyrobená v dotčeném zařízení určena „na prodej třetí osobám“ ve smyslu tohoto ustanovení. Tato elektřina je totiž určena především ke spotřebě v tomto zařízení a napojena na veřejnou síť pouze za účelem zajištění dodávky elektřiny v případě selhání uvedeného zařízení.

- 37 Podle tohoto soudu by široký výklad pojmu „výrobce elektřiny“ vedl k odlišnému zacházení se zařízením, jako je dotčené zařízení, které by bylo označeno za „výrobce elektřiny“, oproti zařízení, které rovněž vyrábí elektřinu, ale v němž je prováděna, kromě činnosti „spalování paliv“, uvedené v příloze 1 části 2 bodech 1 až 4 TEHG, další činnost podléhající povinnosti obchodování s emisními povolenkami, když tento druhý podnik není kvalifikován jako „výrobce elektřiny“. Takové rozdílné zacházení je nesoudržné, jelikož žádný z těchto dvou typů zařízení nespadá do „klasického odvětví elektřiny“, jak je uvedeno v bodě 31 odůvodnění rozhodnutí 2011/278.
- 38 Uvedený soud má tedy za to, že pojem „výrobce elektřiny“ by měl být vyhrazen výlučně zařízením, která vyrábějí a prodávají elektřinu třetím osobám a vykonávají výlučně činnost „spalování paliv“, s vyloučením jakékoli jiné činnosti, bez ohledu na to, zda je či není uvedena v příloze 1 TEHG.
- 39 Dále, pokud tento výklad nelze přijmout, se předkládající soud táže, zda je možné překonat omezení vyplývající ze směrnice 2003/87 v oblasti bezplatného přidělování povolenek na emise výrobcům elektřiny na základě definice pojmu „dílní zařízení pro referenční úroveň tepla“, obsažené v čl. 3 písm. c) rozhodnutí 2011/278, které taková omezení neobsahuje.
- 40 Konečně se uvedený soud zabývá otázkou, zda emise z Clausova procesu mohou vést k bezplatnému přidělení povolenek na emise pro „dílní zařízení pro emise z procesů“ ve smyslu čl. 3 písm. h) tohoto rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že teplo vzniklé při tomto procesu je taktéž způsobitelné pro přidělování na základě referenční úrovně tepla, klade si tento soud otázku, zda jeden z těchto dvou typů přidělování má přednost před druhým.
- 41 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Berlin (správní soud v Berlíně) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je zařízení, které vyrábí produkt, jehož výroba nespadá do činností uvedených v příloze I směrnice [2003/87] (jako je v tomto případě výroba síry) a v němž je současně vykonávána činnost „spalování paliv v zařízeních s celkovým jmenovitým tepelným příkonem vyšším než 20 MW“, která podléhá povinnému režimu obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů podle přílohy I směrnice [2003/87], „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice [2003/87], pokud se ve vedlejším zařízení tohoto zařízení vyrábí rovněž elektřina pro zařízení a (nepatrná) část této elektřiny je poskytována do veřejné elektrické sítě za úplatu?
- 2) V případě kladné odpovědi na první otázku:
- Pokud je takové zařízení, jako je zařízení popsané v první otázce, „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice [2003/87], mohou být tomuto zařízení přiděleny povolenky pro teplo podle rozhodnutí [2011/278] i tehdy, pokud teplo splňuje podmínky podle čl. 3 písm. c) rozhodnutí [2011/278], avšak nespadá do kategorií uvedených v čl. 10a odst. 1 třetím pododstavci, [jakož i v čl. 10a] odst. 3 a 4 směrnice [2003/87] – teplo ze spalování odpadních plynů pro výrobu elektřiny, dálkové vytápění a vysoce účinná kombinovaná výroba tepla a elektřiny?
- 3) Pokud s ohledem na odpověď na první dvě předběžné otázky přichází v úvahu přidělení povolenek pro teplo vyráběné v zařízení žalobkyně [v původním řízení]:
- Jedná se v případě CO₂, který se do atmosféry uvolňuje z plynné směsi při zpracování zemního plynu (ve formě kyselého plynu) v „Clausově procesu“, při němž se oddělí CO₂, který je přirozeně obsažen v zemním plynu, o takové emise, které ve smyslu čl. 3 písm. h) první věty rozhodnutí [2011/278] vznikají z procesu uvedeného v jeho čl. 3 písm. h) [...] v)?

- a) Mohou ve smyslu čl. 3 písm. h) první věty rozhodnutí [2011/278] vzniknout emise CO₂ z postupu, při němž je CO₂, který je přirozeně obsažen v surovině, fyzikálně oddělen z plynné směsi a uvolněn do atmosféry, aniž z tohoto procesu vznikne další CO₂? Nebo vyžaduje toto ustanovení, aby CO₂ uvolněný do atmosféry vznikl poprvé teprve jako výsledek tohoto procesu?
- b) Dochází ve smyslu čl. 3 písm. h) bodu v) rozhodnutí [2011/278] k „použití“ suroviny s obsahem uhlíku, pokud se při „Clausově procesu“ použije k výrobě síry zemní plyn z přírodních zdrojů a přitom se do atmosféry uvolní CO₂ přirozeně obsažený v zemním plynu, aniž by se účastnil chemické reakce probíhající při tomto procesu? Nebo vyžaduje pojem „použití“, aby se uhlík zúčastnil probíhající chemické reakce, resp. byl dokonce pro tuto reakci nezbytný?
- 4) V případě kladné odpovědi na třetí otázku: Pokud zařízení podléhající povinnému režimu obchodování s emisními povolenkami na emise skleníkových plynů splňuje podmínky pro dílčí zařízení s referenční úrovní tepla i podmínky pro dílčí zařízení pro emise z procesů, podle jaké referenční úrovně se uskuteční přidělování bezplatných povolenek na emise? Má přednost nárok na přidělení povolenek podle referenční úrovně tepla před nárokem na přidělení podle emisí z procesů? Nebo má nárok na přidělení povolenek podle emisí z procesů podle zásady speciality přednost před nárokem na přidělení podle referenční úrovně tepla a referenční úrovně paliva?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- 42 Svými otázkami se předkládající soud v podstatě snaží zjistit, zda a případně v jakém rozsahu, zařízení, jakým je dotčené zařízení, které provozuje činnosti odsíření zemního plynu a získávání síry podle Clausova procesu, je oprávněno obdržet bezplatné povolenky na emise pro CO₂ uvolňovaný v rámci těchto činností pro obchodování od roku 2013 do roku 2020.
- 43 Tyto otázky se tedy zakládají na předpokladu, který tento soud uvedl v předkládacím rozhodnutí, že takové zařízení spadá do systému pro obchodování s povolenkami na emise zavedeného směrnicí 2003/87.
- 44 Na jednání před Soudním dvorem ExxonMobil a Komise zpochybnilo tento předpoklad, přičemž tvrdily, že takové zařízení, jako je dotčené zařízení, nespadá do tohoto systému obchodování, jelikož CO₂, který emituje, je vlastní, protože tento skleníkový plyn je již přirozeně přítomen v surovině, v tomto případě v kyselém plynu, který je tímto zařízením zpracováván.
- 45 Pokud by tomu tak bylo, byla by, jak uvedl generální advokát v bodě 36 svého stanoviska, odpověď na položené otázky pro spor v původním řízení irelevantní, a proto by i projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla hypotetická. Takové povolenky totiž mohou být bezplatně přiděleny pouze zařízením, jejichž činnosti spadají podle čl. 2 odst. 1 směrnice 2003/87 pod systém obchodování s emisními povolenkami (rozsudek ze dne 28. února 2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, bod 68).
- 46 Je tedy posoudit, zda zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, spadá do působnosti směrnice 2003/87, a tudíž systému obchodování s povolenkami na emise, který byl zaveden touto směrnicí.
- 47 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 2 odst. 1 směrnice 2003/87, který vymezuje oblast působnosti této směrnice, se tato směrnice použije na „emise“ skleníkových plynů uvedené v příloze II této směrnice, mezi nimiž figuruje CO₂, „z činností uvedených v příloze I“ uvedené směrnice (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. července 2016, Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613,

bod 28, ze dne 28. února 2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, body 42, 45 a 46, jakož i ze dne 17. května 2018, Evonik Degussa, C-229/17, EU:C:2018:323, bod 31), kterážto mimo jiné zahrnuje, pokud jde o emise CO₂, činnost spalování paliv v zařízení, jehož celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 \$2W.

- 48 Podle čl. 3 písm. b) směrnice 2003/87 se „emisemi“ pro účely této směrnice rozumí uvolňování skleníkových plynů do atmosféry ze zdrojů v zařízení.
- 49 V projednávaném případě je nesporné, že zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, provádí činnost „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 \$2W“, ve smyslu přílohy I směrnice 2003/87, jelikož jak oxidační reakce produkující teplo, do níž vstupuje H₂S v průběhu Clausova procesu, tak i následný proces dodatečného spalování plynů vycházejících z Clausova zařízení, na něž odkazovala německá vláda ve svých písemných vyjádřeních a na jednání, představují ve světle čl. 3 písm. t) této směrnice takovou činnost.
- 50 Kromě toho z informací, které má Soudní dvůr k dispozici, aniž tyto informace zpochybňuje některý z účastníků řízení, který podal vyjádření nebo se zúčastnil jednání před Soudním dvorem, vyplývá, že činnost „spalování paliv“ prováděná dotčeným zařízením produkuje „emise“, v tomto případě CO₂, ve smyslu čl. 2 odst. 1 a čl. 3 písm. b) směrnice 2003/87, jelikož toto zařízení uvolňuje tento skleníkový plyn do atmosféry ze zařízení v něm umístěných.
- 51 Je pravda, že, jak zdůraznily ExxonMobil a Komise, CO₂ takto emitovaný touto činností spalování paliv je „vlastním CO₂“ ve smyslu čl. 3 bodu 40 nařízení č. 601/2012, protože tento skleníkový plyn je přirozeně přítomen ve složení kyselého plynu zpracovávaného zařízením dotčeným v původním řízení.
- 52 Taková okolnost však nemůže vyloučit takové zařízení z působnosti směrnice 2003/87.
- 53 Jak totiž vyplývá z bodu 47 tohoto rozsudku a jak uvedl generální advokát v bodě 47 svého stanoviska, podle čl. 2 odst. 1 směrnice 2003/87, jehož znění je v tomto ohledu jednoznačné, tato směrnice se použije na „emise z činností uvedených v příloze I“ uvedené směrnice, aniž by bylo jakkoli požadováno, aby emitovaný skleníkový plyn byl sám vyroben v průběhu těchto činností. Stejně tak čl. 3 písm. t) uvedené směrnice rovněž neomezuje pojem „spalování“ pouze na oxidační reakce, které samy vytvářejí skleníkový plyn.
- 54 Tento výklad je potvrzen pravidly dozoru stanovenými v nařízení č. 601/2012. Článek 48 odst. 1 tohoto nařízení totiž výslovně stanoví, že vlastní CO₂, jak je definován v čl. 3 odst. 40 tohoto nařízení, musí být, pokud je obsažen v zemním plynu, se zahrne do emisního faktoru pro takové palivo.
- 55 Takový výklad je rovněž v souladu s cílem sledovaným směrnicí 2003/87, který podle jejího článku 1 směřuje k podpoře snižování emisí skleníkových plynů způsobem efektivním z hlediska nákladů a ekonomicky účinným (mimo jiné viz rozsudky ze dne 12. dubna 2018, PPC Power, C-302/17, EU:C:2018:245, bod 18, a ze dne 17. května 2018, Evonik Degussa, C-229/17, EU:C:2018:323, bod 41).
- 56 Jak vyplývá z bodu 8 odůvodnění uvedené směrnice, pro dosažení tohoto cíle je totiž nezbytné zahrnout do tohoto systému činnosti, které mají určitý potenciál pro snížení emisí skleníkových plynů (rozsudek ze dne 17. května 2018, Evonik Degussa, C-229/17, EU:C:2018:323, bod 42).
- 57 Z rozprav, které proběhly na jednání před Soudním dvorem, přitom vyplývá, že i když je CO₂ přítomen ve složení kyselého plynu, činnost spalování paliv prováděná v zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, za účelem odsíření zemního plynu a získávání síry podle Clausova procesu, má určitý potenciál pro snižování emisí CO₂, protože obsah kyselého plynu v CO₂ se může lišit v závislosti na ložiscích. V rozporu s tvrzením společnosti ExxonMobil je v tomto ohledu irelevantní, že tento obsah není systematicky předvídatelný.

- 58 Z toho vyplývá, že takové zařízení, jako zařízení dotčené ve věci v původním řízení, spadá do oblasti působnosti směrnice 2003/87, a tudíž i systému pro obchodování s povolenkami na emise, který zavedla, aniž je podstatné, zda CO₂, který je výsledkem činnosti tohoto zařízení, je či není přirozeně přítomen v surovině, kterou zpracovává.
- 59 Je tedy třeba odpovědět na otázky položené předkládajícím soudem

K první otázce

- 60 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87 musí být vykládán v tom smyslu, že takové zařízení, jako je zařízení dotčené v původním řízení, které vyrábí v rámci své činnosti „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW“, ve smyslu přílohy I této směrnice, elektřinu určenou primárně pro použití pro vlastní účely, musí být považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu tohoto ustanovení, jestliže toto zařízení jednak současně vykonává výrobní činnost, která nespadá do této přílohy, a jednak průběžně za úplaty poskytuje malou část vyrobené elektřiny do veřejné elektrické rozvodné sítě, ke které musí být uvedené zařízení z technických důvodů trvale připojeno.
- 61 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že tato otázka je položena za účelem určení, zda v projednávaném případě mohou být zařízení dotčenému v původním řízení přiděleny bezplatné povolenky na emise CO₂ vyplývající z této činnosti spalování paliva, která se provádí za účelem odsiřování zemního plynu a získávání síry Clausovým procesem.
- 62 V tomto ohledu je třeba připomenout, že cílem směrnice 2003/87 je vytvořit systém pro obchodování s povolenkami na emise, který má snížit emise skleníkových plynů do atmosféry na úroveň, jež brání nebezpečným důsledkům vzájemného působení lidstva a klimatického systému, a jehož konečným cílem je ochrana životního prostředí (mimo jiné viz rozsudky ze dne 8. března 2017, ArcelorMittal Rodange a Schifflange, C-321/15, EU:C:2017:179, bod 24; ze dne 22. února 2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, bod 26, jakož i ze dne 28. února 2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, bod 39).
- 63 Tento systém spočívá na ekonomické logice, která podněcuje všechny účastníky tohoto systému k tomu, aby vypouštěli nižší množství skleníkových plynů, než jaké odpovídá povolenkám, které jim byly původně poskytnuty, aby pak převedli přebytečné povolenky na jiného účastníka, který vyprodukoval vyšší množství emisí, než byly přidělené povolenky (mimo jiné viz rozsudky ze dne 8. března 2017, ArcelorMittal Rodange a Schifflange, C-321/15, EU:C:2017:179, bod 22; ze dne 22. února 2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, bod 27, jakož i ze dne 28. února 2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, bod 40).
- 64 Účelem směrnice 2003/87 je snížit do roku 2020 celkové emise skleníkových plynů v Unii nejméně o 20 % pod úroveň roku 1990 ekonomicky účinným způsobem (rozsudky ze dne 8. září 2016, E.ON Kraftwerke, C-461/15, EU:C:2016:648, bod 23; ze dne 22. února 2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, bod 28, jakož i ze dne 28. února 2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, bod 41).
- 65 Za tímto účelem článek 10a směrnice 2003/87 zavedl přechodný režim, který s cílem zabránit ztrátě konkurenceschopnosti podniků z důvodu zavedení systému pro obchodování s emisními povolenkami (v tomto smyslu mimo jiné viz rozsudky ze dne 26. února 2015, ŠKO-Energo, C-43/14, EU:C:2015:120, bod 28, a ze dne 12. dubna 2018, PPC Power, C-302/17, EU:C:2018:245, bod 20) stanoví, že zařízením v určitých odvětvích jsou bezplatně přidělovány emisní povolenky, jejichž počet se podle odst. 11 tohoto ustanovení má v letech 2013–2020 postupně snižovat tak, aby v roce 2027 již nebyly přiděleny žádné bezplatné povolenky (rozsudky ze dne 8. září 2016, E.ON

Kraftwerke, C-461/15, EU:C:2016:648, bod 24, ze dne 26. října 2016, Yara Suomi a další, C-506/14, EU:C:2016:799, bod 46; ze dne 22. února 2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, bod 29, jakož i ze dne 28. února 2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, bod 67).

- 66 Jak vyplývá zejména z čl. 10 odst. 1 směrnice 2003/87 a bodu 15 odůvodnění směrnice 2009/29, přidělování povolenek na emise za účelem směřování ke snížení emisí skleníkových plynů se postupně musí zakládat výhradně na zásadě dražby, která je podle zákonodárce EU obecně považována za ekonomicky nejúčinnější systém.
- 67 Podle čl. 10a odst. 3 směrnice 2003/87 nesmějí být „výrobci elektřiny“ přidělovány žádné bezplatné povolenky, ledaže splňují podmínky stanovené v odstavcích 4 a 8 uvedeného článku, které se týkají zaprvé výroby tepla nebo chladu pro služby dálkového vytápění nebo získané vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny, jak je definována ve směrnici 2004/8, a zadruhé nových účastníků. Mimoto je použitelný čl. 10a odst. 3 směrnice 2003/87, aniž je dotčeno použití článku 10c směrnice 2003/87, podle kterého členské státy mohou poskytovat bezplatné povolenky na emise na modernizaci výroby elektřiny.
- 68 Od roku 2013 se proto dražení povolenek, jak vyplývá z vůle zákonodárce Unie vyjádřené v bodech 15 a 19 odůvodnění směrnice 2009/29, stalo pro výrobce elektřiny pravidlem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. října 2013, Iberdrola a další, C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 a C-640/11, EU:C:2013:660, bod 40, jakož i ze dne 28. dubna 2016, Borealis Polyolefin a další, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, EU:C:2016:311, bod 82).
- 69 Za účelem určení, do jaké míry je takové zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, vyloučeno z práva na přidělení bezplatných povolenek na emise podle čl. 10a odst. 3 směrnice, je proto třeba zkoumat, zda musí být toto zařízení považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu této směrnice.
- 70 V tomto ohledu je třeba uvést, že pojem „výrobce elektřiny“ uvedený v čl. 10a odst. 3 směrnice 2003/87 je definován v čl. 3 písm. u) této směrnice.
- 71 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je třeba při výkladu ustanovení unijního práva zohlednit nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (mimo jiné viz rozsudek ze dne 31. května 2018, Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag a další, C-542/16, EU:C:2018:369, bod 39).
- 72 Z článku 3 písm. u) směrnice 2003/87 vyplývá, že zařízení, které na jedné straně vyrobilo elektřinu „na prodej třetím osobám“ kdykoli od 1. ledna 2005 a na druhé straně, ve kterém není prováděna žádná z činností uvedených v příloze I uvedené směrnice, kromě spalování paliv v zařízeních s celkovým jmenovitým tepelným příkonem vyšším než 20 MW, musí být kvalifikováno jako „výrobce elektřiny“ (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. září 2016, Borealis a další, C-180/15, EU:C:2016:647, bod 33, jakož i ze dne 26. října 2016, Yara Suomi a další, C-506/14, EU:C:2016:799, bod 23).
- 73 Je nesporné, že takové zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, splňuje tuto druhou podmínku. Jak již bylo uvedeno v bodě 49 tohoto rozsudku, toto zařízení provádí „spalování paliv“ ve smyslu této přílohy. Kromě toho, jak vyplývá ze samotného znění první otázky, nevykonává žádnou jinou činnost uvedenou v této příloze. Ani výroba síry, ani ostatně zpracování zemního plynu se totiž neobjevují v seznamu činností v něm uvedených.
- 74 Pokud jde o první z podmínek stanovených v čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87, a sice výrobu elektřiny „na prodej třetím osobám“, je třeba konstatovat, že ze znění první otázky rovněž vyplývá, že zařízení dotčené ve věci v původním řízení rovněž splňuje tuto podmínku, neboť průběžně za úplaty poskytuje část elektřiny, kterou vyrábí pro své vlastní potřeby, do veřejné elektrické rozvodné sítě.

- 75 Je pravda, že v projednávaném případě se jen malá část této výroby elektřiny prodává třetím osobám, protože její poskytování do veřejné rozvodné sítě je odůvodněno technickými důvody, aby bylo zajištěno zásobování dotčeného zařízení elektřinou v případě selhání Clausova zařízení.
- 76 Ze znění čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87 však nevyplývá, že k tomu, aby bylo zařízení považováno za „výrobce elektřiny“, musí elektřina, kterou vyrábí, sloužit pouze nebo především k zásobování třetích osob.
- 77 V tomto ohledu je zvláště třeba poznamenat, že toto ustanovení nepodmiňuje postavení výrobce elektřiny žádnou prahovou hodnotou výroby elektřiny, jelikož toto postavení je, jak uvedl generální advokát v bodě 58 svého stanoviska, přiznáno nezávisle na jakékoli fluktuaci v čase co do vztahu mezi množstvím prodané elektřiny a elektřinou vyrobenou pro vlastní potřeby dotyčného výrobce.
- 78 V důsledku toho musí být zařízení, jakým je zařízení dotčení ve věci v původním řízení, považováno, a to i v případě, že převážná část elektřiny, kterou vyrábí, je určena pro jeho vlastní potřeby, za zařízení splňující rovněž první podmínku stanovenou v čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87, jelikož část své výroby elektřiny, i když malou, prodala třetím osobám, a to prostřednictvím průběžného poskytování této části elektřiny za úplatu do veřejné elektrické rozvodné sítě.
- 79 Ze samotného znění čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87 tedy vyplývá, že zařízení, jakým je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, musí být kvalifikováno jako „výrobce elektřiny“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud jako jedinou činnost spadající do přílohy I směrnice 2003/87 vykonává činnost „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 \$2W“ a prodává část své výroby elektřiny třetím osobám.
- 80 Tento výklad je potvrzen cílem sledovaným směrnicí 2003/87 a její obecnou systematikou.
- 81 Je zajisté pravda, jak zdůraznila ExxonMobil ve svých písemných vyjádřeních, že principiální zákaz pro členské státy, podle čl. 10a odst. 3 směrnice 2003/87, přidělit bezplatné povolenky na emise, byl zaveden, jak vyplývá z bodů 15 a 19 odůvodnění směrnice 2009/29, s cílem odstranit možnost, kterou využívali výrobci elektřiny až do roku 2013, dosahovat mimořádných zisků tím, že v případě nedostatečného konkurenčního tlaku přenesou hodnotu bezplatných povolenek na emise do ceny elektřiny placené spotřebitelem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. října 2013, Iberdrola a další, C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 a C-640/11, EU:C:2013:660, bod 40).
- 82 Nejprve je však třeba připomenout, že, jak již vyplývá z bodů 65 a 66 tohoto rozsudku, bezplatné přidělování povolenek na emise stanovené v článku 10a směrnice 2003/87 je součástí zvláštního režimu přechodných pravidel, který se odchyluje od zásady, že povolenky na emise musí být přidělovány v souladu s mechanismem dražeb stanoveným v článku 10 této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. ledna 2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, bod 36).
- 83 Pravidlo stanovené v čl. 10a odst. 3 směrnice 2003/87 v rozsahu, v němž v zásadě vede k přidělení povolenek na emise „výrobci elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) této směrnice v souladu s takovým mechanismem dražeb, při vyloučení veškerých bezplatných povolenek, proto nemůže být vykládáno restriktivně. Za těchto podmínek musí být pojem „výrobce elektřiny“ uvedený v čl. 3 písm. u) této směrnice vykládán široce.
- 84 Kromě toho je třeba poznamenat, že čl. 10a odst. 1, 3 a 5 směrnice 2003/87 zakotvuje dichotomii, na které se zakládají ustanovení uvedené směrnice, spočívající v rozlišování zařízení spadající pod odstavec 3 tohoto článku, mezi něž patří mimo jiné „výrobci elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) uvedené směrnice, od jiných zařízení, která produkují emise skleníkových plynů, obecně označovaná jako „průmyslová zařízení“ (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. dubna 2016, Borealis Polyolefine

a další, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, EU:C:2016:311, bod 70, jakož i ze dne 28. července 2016, Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, body 40 a 41).

- 85 Toto rozlišení mezi zařízeními, na které se vztahuje pojem „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87 a ostatními zařízeními, která vytvářejí emise skleníkových plynů, přímo ovlivňuje výpočet „opravného koeficientu, který je jednotný pro všechna odvětví“ stanoveného v čl. 10a odst. 5 uvedené směrnice, v rámci něhož uplatnění předběžného ročního počtu bezplatných povolenek na emise vypočtené členskými státy určuje konečný roční počet těchto povolenek, které přidělují průmyslovým zařízením způsobilým pro tyto povolenky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. dubna 2016, Borealis Polyolefine a další, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, EU:C:2016:311, bod 71).
- 86 Podle čl. 10a odst. 5 směrnice 2003/87 totiž členské státy musí, když předběžný počet bezplatných povolenek na emise přidělených zařízením, na něž se nevztahuje článek 10a odst. 3 uvedené směrnice, překročí strop stanovený pro průmysl, který odpovídá maximálnímu ročnímu počtu povolenek uvedenému v odstavci 5 téhož článku, tento předběžný počet přiměřeně snížit použitím „opravného koeficientu, který je jednotný pro všechna odvětví“, uvedeného v tomto ustanovení, který odpovídá poměru mezi tímto předběžným počtem a tímto stropem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. dubna 2016, Borealis Polyolefin a další, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, EU:C:2016:311, body 62 a 63, jakož i ze dne 22. února 2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, bod 37).
- 87 Jak však vyplývá z výslovného znění čl. 10a odst. 5 směrnice 2003/87, emise vytvořené výrobcí elektřiny se pro výpočet tohoto koeficientu neberou v úvahu, neboť tyto emise jsou vyloučeny z maximálního ročního množství povolenek definovaného v tomto ustanovení, které je omezeno na emise „ze zařízení, na něž se nevztahuje odstavec 3 [tohoto článku]“ (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. dubna 2016, Borealis Polyolefin a další, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, EU:C:2016:311, body 64, 68, 72, 74, 75 a 83, jakož i ze dne 26. října 2016, Yara Suomi a další, C-506/14, EU:C:2016:799, body 24, 26 a 32).
- 88 Za těchto podmínek, pokud by kvalita „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87 měla záviset na tom, zda prodeje elektřiny skutečně zařízením patří k jeho hlavní, nebo vedlejší činnosti, spočívalo by určení konečné výše bezplatných povolenek na emise, které mají být přiděleny způsobilým zařízením, při absenci jakékoli prahové hodnoty stanovené unijním zákonodárcem, na kritériích, jejichž obsah by nebyl dostatečně jasný a předvídatelný, a které by proto mohly ohrozit právní jistotu, neboť by mohly vést k pozdějšímu zpochybnění přidělených povolenek na emise.
- 89 ExxonMobil nicméně tvrdí, že tento výklad je v rozporu s obecnou zásadou rovného zacházení, neboť vede k odlišnému zacházení mezi zařízením, které stejně jako zařízení dotčené ve věci v původním řízení jako jedinou činnost uvedenou v příloze I směrnice 2003/87 vykonává činnost „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW“, a zařízením provozující jak tuto činnost, tak jinou činnost uvedenou v této příloze.
- 90 Podle ustálené judikatury Soudního dvora zásada rovného zacházení jakožto obecná zásada unijního práva vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (mimo jiné viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine a další, C-127/07, EU:C:2008:728, bod 23, a ze dne 29. března 2012, Komise v. Estonsko, C-505/09 P EU:C:2012:179, bod 64).

- 91 Je však třeba poznamenat, že zařízení vyrábějící elektřinu, která jako jedinou činnost uvedenou v příloze I směrnice 2003/87 vykonávají činnost „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW“, nejsou ve srovnatelné situaci, s ohledem na systém obchodování s emisemi, se situací, v níž se nacházejí zařízení vyrábějící elektřinu, která kromě této činnosti spalování paliv vykonávají jednu nebo více jiných činností uvedených v této příloze.
- 92 Jak totiž vyplývá z bodu 58 tohoto rozsudku, takové zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, spadá do působnosti této směrnice pouze pro emise CO₂ způsobené takovou činností spalování paliv. Proto podléhá systému obchodování s povolenkami na emise pouze pro tuto činnost, s vyloučením jiných činností, které nejsou uvedeny v příloze I uvedené směrnice. Naproti tomu zařízení, které provádí jak činnost spalování paliv, tak jednu nebo více dalších činností, na které se vztahuje tato příloha, podléhá tomuto systému obchodování pro všechny své činnosti, které produkují emise CO₂. Proto i v případě, že tyto oba typy zařízení vyrábějí elektřinu, je zařízení tohoto druhého typu, které je součástí uvedeného systému pro všechny své emise CO₂ vyplývající z takových činností, oprávněno získat bezplatné povolenky pro uvedené emise, na rozdíl od zařízení prvního typu, které nemůže takové povolenky obdržet, jelikož spadá do téhož systému pouze pro své emise CO₂ vyplývající z činnosti spalování paliv.
- 93 Naopak na rozdíl od toho, co tvrdí ExxonMobil, takový výklad čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87 není neslučitelný s tím, že v bodě 1.4 přílohy rozhodnutí Komise ze dne 24. prosince 2009, kterým se podle směrnice 2003/87 sestavuje seznam odvětví a pododvětví, u nichž se má za to, že jim hrozí značné riziko úniku uhlíku (Úř. věst. 2010, L 1, s. 10), je těžba zemního plynu zařazena do tohoto seznamu.
- 94 Na jedné straně totiž, jak vyplývá z čl. 10a odst. 12 směrnice 2003/87, zahrnutí odvětví nebo pododvětví do tohoto seznamu v žádném případě neznamená odchýlení se od odstavce 3 tohoto článku, ale pouze má za následek, že pro období obchodování od roku 2013 do roku 2020, zařízení odvětví nebo pododvětví, která jsou vystavena značnému riziku úniku uhlíku obdrží bezplatné povolenky představující 100 % počtu stanoveného v souladu s opatřeními uvedenými v odstavci 1 uvedeného článku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. října 2016, Yara Suomi a další, C-506/14, EU:C:2016:799, bod 47).
- 95 Na druhé straně je třeba zdůraznit po vzoru generálního advokáta, který to uvedl v bodě 83 svého stanoviska, že zařazení odvětví nebo pododvětví do uvedeného seznamu znamená, jak vyplývá z čl. 10a odst. 14 směrnice 2003/87, že neschopnost přenést náklady povolenek do cen musí být prokázána nikoli, jak tvrdí ExxonMobil, pro všechna zařízení v tomto odvětví nebo pododvětví, ale po celkovém posouzení ze strany Komise všech činností na úrovni Unie zařízení, které do něj spadají.
- 96 V důsledku toho je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87 musí být vykládán v tom smyslu, že takové zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, které vyrábí v rámci své činnosti „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW“, uvedené v příloze I této směrnice, elektřinu určenou především pro vlastní potřeby, musí být považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud toto zařízení jednak zároveň vykonává výrobní činnost, která nespadá do této přílohy, a jednak průběžně za úplatu poskytuje část, byť malou, vyrobené elektřiny do veřejné elektrické rozvodné sítě, ke které musí být uvedené zařízení z technických důvodů trvale připojeno.

K druhé otázce

- 97 Svou druhou otázkou se předkládající soud v podstatě táže, zda čl. 3 písm. c) rozhodnutí 2011/278 musí být vykládán v tom smyslu, že takové zařízení, jako je zařízení dotčené v původním řízení, v rozsahu, v němž musí být považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice

2003/87, má nárok na přidělení bezplatných povolenek na emise pro teplo vyrobené v rámci své činnosti „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 \$2W“, uvedené v příloze I této směrnice, pokud se toto teplo používá pro jiné účely než výrobu elektřiny.

- 98 Úvodem je třeba uvést, že tato otázka je v první řadě výsledkem posouzení provedeného i bez návrhu předkládajícím soudem, jelikož účastníci původního řízení nezpochybnili opodstatněnost bezplatných povolenek na emise přidělených společnosti ExxonMobil pro teplo vyrobené v rámci její činnosti spalování paliv.
- 99 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se zdá vyplývat, že předkládající soud může podle vnitrostátního práva a v rámci tohoto posouzení prohlásit protiprávnost všech bezplatných povolenek na emise povolenek přidělených společnosti ExxonMobil.
- 100 Za těchto podmínek a jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, je cílem uvedené otázky určit, zda v projednávaném případě může dotčené zařízení obdržet bezplatné povolenky na emise, neboť jeho činnost spalování paliv vede k výrobě nejen elektřiny, ale také a především tepla, a to vlivem chemické reakce charakterizující Clausův proces, tj. tepla, které je v tomto zařízení zachyceno pro účely odsíření zemního plynu a získávání síry tímto procesem.
- 101 Je třeba připomenout, že podle článku 10a odst. 1 směrnice 2003/87 vypracovala Komise rozhodnutím 2011/278 unijní harmonizovaná pravidla pro toto bezplatné přidělování povolenek na emise. Tato harmonizovaná pravidla konkretizují zásadní požadavek spočívající v co největším omezení narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu (rozsudky ze dne 22. června 2016, DK Recycling und Roheisen v. Komise, C-540/14 P, EU:C:2016:469, bod 53; ze dne 18. ledna 2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, bod 26, ze dne 22. února 2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, bod 30).
- 102 Komise tak podle čl. 10a odst. 2 směrnice 2003/87 v tomto rámci stanovuje referenční hodnoty v jednotlivých odvětvích nebo pododvětvích (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. září 2016, Borealis a další, C-180/15, EU:C:2016:647, bod 60, jakož i ze dne 18. ledna 2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, bod 27).
- 103 V tomto kontextu čl. 10 odst. 1 a 2 rozhodnutí 2011/278 stanoví, že členské státy vypočítají předběžný roční počet bezplatně přidělených povolenek tak, že tyto referenční úrovně vynásobí úrovní historické činnosti každého dílčího zařízení. Za tímto účelem jsou v souladu s článkem 6 tohoto rozhodnutí povinny rozlišovat dílčí zařízení podle jejich činnosti, aby bylo možné určit, zda je třeba uplatňovat „referenční úroveň produktu“, „referenční úroveň tepla“, „referenční úroveň paliva“ nebo dále specifický koeficient pro „dílčí zařízení pro emise z procesů“ (rozsudky ze dne 8. září 2016, Borealis a další, C-180/15, EU:C:2016:647, bod 61, jakož i ze dne 18. ledna 2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, bod 28).
- 104 Soudní dvůr již v tomto ohledu uvedl, že definice dílčích zařízení pro referenční úroveň produktu, pro referenční úroveň tepla, pro referenční úroveň paliva a pro emise z procesů, obsažené v článku 3 rozhodnutí 2011/278, se navzájem vylučují (rozsudky ze dne 8. září 2016, Borealis a další, C-180/15, EU:C:2016:647, bod 62, jakož i ze dne 18. ledna 2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, bod 29).
- 105 Článek 3 písm. c) rozhodnutí 2011/278 definuje dílčí zařízení s referenční úrovní tepla jako vstupy, výstupy a příslušné emise, které nejsou spojeny s dílčím zařízením pro referenční úroveň produktu a souvisejí s výrobou s výrobou, dovozem (ze zařízení nebo jiného subjektu, na který se vztahuje systém Unie) nebo s výrobou i dovozem (ze zařízení nebo jiného subjektu, na který se vztahuje systém Unie) měřitelného tepla. Toto ustanovení stanoví, že toto teplo musí být spotřebováno zejména na výrobu produktů nebo vyváženo do zařízení nebo jiného subjektu, na který se systém Unie nevztahuje, s výjimkou tepla vyvezeného za účelem výroby elektřiny (rozsudek ze dne 8. září 2016, Borealis a další, C-180/15, EU:C:2016:647, body 64 a 116).

- 106 Z výslovného znění čl. 3 písm. c) rozhodnutí 2011/278 tedy vyplývá, že toto ustanovení zakazuje bezplatné přidělování povolenek na emise pro teplo vzniklé za účelem výroby elektřiny.
- 107 Toto ustanovení tak provádí, jak správně uvedla ExxonMobil ve svých písemných vyjádřeních, čl. 10a odst. 1 třetí pododstavec druhou větou a čl. 10a odst. 7 třetí pododstavec směrnice 2003/87, které vylučují bezplatné přidělování povolenek na emise pro výrobu elektřiny, s výjimkou na jedné straně případů, na které se vztahuje článek 10c této směrnice, která členským státům nabízí možnost poskytování bezplatných povolenek na modernizaci výroby elektřiny, a na druhé straně elektřiny vyrobené z odpadních plynů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. července 2017, ArcelorMittal Atlantique et Lorraine, C-80/16, EU:C:2017:588, bod 20).
- 108 Jak však vyplývá ze znění druhé otázky, dotčené zařízení usiluje o získání bezplatných povolenek na emise nikoli pro výrobu elektřiny, ale pro výrobu měřitelného tepla.
- 109 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že čl. 3 písm. c) rozhodnutí 2011/278 výslovně nevylučuje bezplatné přidělování povolenek na emise za teplo vzniklé činností výrobců elektřiny pro jiné účely než výrobu elektřiny.
- 110 Je však třeba připomenout, že z odpovědi na první otázku vyplývá, že čl. 10a odst. 3 směrnice 2003/87 ve spojení s čl. 3 písm. u) této směrnice vylučuje bezplatné přidělování povolenek na emise výrobcům elektřiny, kromě případů, kdy splňují podmínky uvedené v odstavcích 4 a 8 uvedeného článku, které se týkají výroby tepla nebo chladu pro služby dálkového vytápění nebo získané vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny, jak je definována ve směrnici 2004/8, jakož i nových účastníků, aniž jsou dotčeny případy uvedené v článku 10c uvedené směrnice. Je však nesporné, že dotčené zařízení nesplňuje podmínky uvedené v čl. 10a odst. 4 a 8 směrnice 2003/87 a že možnost otevřená v článku 10c této směrnice nebyla Spolkovou republikou Německo využita.
- 111 Článek 10a odst. 3 směrnice 2003/87 tak tím, že stanoví zákaz bezplatného přidělování povolenek na emise, s výhradou pravidel stanovených v jiných ustanoveních, výrobcům elektřiny, stanoví obecné pravidlo (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. dubna 2016, Borealis Polyolefine a další, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, EU:C:2016:311, bod 66).
- 112 Avšak jak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, rozhodnutí 2011/278 musí být vykládáno v souladu s ustanoveními této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. ledna 2017, Schaefer Kalk, C-460/15, EU:C:2017:29, body 40 až 42, ze dne 28. února 2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, bod 68 a ze dne 17. května 2018, Evonik Degussa C-229/17, EU:C:2018:323, bod 29).
- 113 Z toho vyplývá, že zařízení, které musí být považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice 2008/87, může získat bezplatné povolenky na emise pro teplo vyrobené v tomto zařízení pro „dílní zařízení pro referenční úroveň tepla“ ve smyslu čl. 3 písm. c) rozhodnutí 2011/278 pouze v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 10a odst. 1 třetím pododstavci, odst. 4 a odst. 8 této směrnice.
- 114 V tomto ohledu nelze tvrdit, že čl. 10a odst. 3 směrnice 2003/87, s výjimkou případů, kdy jsou splněny podmínky stanovené v odstavcích 4 a 8 tohoto článku, zakazuje bezplatné přidělování povolenek na emise výrobcí elektřiny jen pro výrobu elektřiny.
- 115 Jak uvedl generální advokát v bodě 94 svého stanoviska, takový výklad by totiž zbavil užitečného účinku čl. 10a odst. 3 třetí této směrnice, jelikož čl. 10 odst. 1 pododstavec 3 věta druhá této směrnice již výslovně zakazuje, a to přinejmenším v zásadě, bezplatné přidělování povolenek na emise pro výrobu elektřiny.

- 116 Kromě toho je třeba poznamenat, že zákaz bezplatného přidělování povolenek na emise výrobcům elektřiny pro vyrobené teplo je plně v souladu s cílem sledovaným článkem 10a odst. 3 směrnice 2003/87, připomenutým v bodě 68 tohoto rozsudku, podle kterého jsou v zásadě těmto výrobcům přidělovány povolenky na emise prostřednictvím dražení.
- 117 Z toho vyplývá, že zařízení, jakým je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, jelikož je v projednávaném případě nesporné, jak vyplývá ze samotného znění druhé otázky, že nesplňuje podmínky uvedené v čl. 10a odst. 4 a 8 směrnice 2003/87, nemůže z ustanovení rozhodnutí 2011/278 vyplývat žádný nárok na bezplatné přidělení povolenek na emise pro jeho činnost výroby tepla.
- 118 Jakýkoli jiný výklad by byl v rozporu s cíli sledovanými směrnicí 2003/87 tím, že by Komisi svěřil pravomoci, které nemají žádný právní základ (obdobně viz rozsudek ze dne 29. března 2012, Komise v. Estonsko, C-505/09 P, EU:C:2012:179, bod 82).
- 119 Německá vláda nicméně tvrdí, že výklad uvedený v bodě 113 tohoto rozsudku je v rozporu se zásadou rovného zacházení, jakož i s cílem sledovaným směrnicí 2003/87 spočívajícím v zabránění narušení hospodářské soutěže, pokud jsou bezplatné povolenky na emise přidělovány pro teplo vyráběné ve srovnatelných zařízeních v jiných odvětvích. Zejména existují různé formy kombinované výroby tepla a elektřiny, které se, i když nesplňují podmínky vysoké účinnosti definované směrnicí 2004/8, ukazují být mnohem účinnějšími než zařízení vyrábějící pouze teplo.
- 120 Jak však již vyplývá z bodů 91 a 92 tohoto rozsudku, zařízení, která, podobně jako zařízení dotčené ve věci v původním řízení, vyrábějí teplo, přičemž jako jedinou činnost z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87 vykonávají činnost „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW“, nejsou v situaci srovnatelné se situací, ve které se nacházejí zařízení, která vyrábějí teplo při současném vykonávání jiné činnosti spadající do této přílohy. V systému obchodování s povolenkami na emise tedy nelze takové rozdílné zacházení z tohoto důvodu považovat za narušující hospodářskou soutěž mezi těmito zařízeními (viz obdobně rozsudek ze dne 19. ledna 2017, Schaefer Kalk, C-460/15, EU:C:2017:29, bod 47).
- 121 Totéž platí pro údajné rozdílné zacházení mezi zařízeními vyrábějícími teplo z vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny, jak je definována směrnicí 2004/8, a jinými zařízeními vyrábějícími elektřinu a teplo. Posledně uvedená zařízení totiž tím, že nesplňují podmínky uvedené touto směrnicí, se totiž ani nenacházejí v situaci srovnatelné s prvně uvedenými zařízeními.
- 122 ExxonMobil rovněž nemůže tvrdit, že výklad čl. 3 písm. c) rozhodnutí 2011/278 obsažený v bodě 113 tohoto rozsudku vede k diskriminačnímu zacházení se zařízeními, která vyrábějí vlastní elektřinu oproti zařízením, která ji získají ze zařízení třetích osob, jako jsou zařízení na vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny.
- 123 Na jedné straně totiž zařízení vyrábějící vlastní elektřinu je vyloučeno z možnosti přidělení bezplatných povolenek na emise pro výrobu tepla, pouze pokud kromě toho má postavení „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87. Jak vyplývá z bodů 91, 92 a 120 tohoto rozsudku, zařízení mající toto postavení není v situaci srovnatelné se situací průmyslových zařízení. Na druhé straně zařízení, které získává elektřinu od třetích osob, je rovněž vyloučeno z přidělení takových povolenek, pokud má postavení výrobce elektřiny.
- 124 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že takovému zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, jelikož musí být považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87, nemohou být přiděleny bezplatné povolenky na emise podle článku 10a uvedené směrnice, jakož i ustanovení rozhodnutí 2011/278.

- 125 Proto takové zařízení, které podle čl. 2 odst. 1 směrnice 2003/87 spadá do systému obchodování s emisemi, v rozsahu, v němž provádí činnost „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW“, uvedenou v příloze I směrnice 2003/87, která vytváří emise CO₂, je povinno získat povolenky na emise v rámci mechanismu dražby.
- 126 V důsledku toho je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 3 písm. c) rozhodnutí 2011/278 musí být vykládán v tom smyslu, že zařízení, jakým je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, v rozsahu, v němž musí být považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87, nemá nárok na přidělení bezplatných povolenek na emise pro teplo vyrobené v rámci své činnosti „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW“, uvedené v příloze I této směrnice, pokud se toto teplo používá pro jiné účely než výrobu elektřiny, jelikož takové zařízení nesplňuje podmínky stanovené v čl. 10a odst. 4 až 8 uvedené směrnice.

K třetí a čtvrté otázce

- 127 S ohledem na odpověď podanou na první dvě otázky není třeba na třetí a čtvrtou otázku odpovídat.

K omezení časových účinků rozsudku

- 128 ExxonMobil žádá Soudní dvůr, aby omezil časové účinky tohoto rozsudku pro případ, že by záporně odpověděl na druhou otázku.
- 129 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jen zcela výjimečně mohou okolnosti přimět Soudní dvůr k tomu, aby na základě obecné zásady právní jistoty, která je vlastní unijnímu právnímu řádu, omezil možnost všech zúčastněných osob dovolávat se ustanovení, jehož výklad podal, za účelem zpochybnění právních vztahů založených v dobré víře. K tomu, aby bylo možné o takovém omezení rozhodnout, je nezbytné, aby byla splněna dvě podstatná kritéria, a to dobrá víra zúčastněných kruhů a riziko závažných obtíží (mimo jiné viz rozsudky ze dne 27. února 2014, *Transportes Jordi Besora*, C-82/12, EU:C:2014:108, bod 41, a ze dne 19. dubna 2018, *Nemocnice Oftalma*, C-65/17, EU:C:2018:263, bod 57).
- 130 Je však třeba konstatovat, že ExxonMobil nepředložila žádný konkrétní důkaz, které by odůvodnil opodstatněnost její žádosti, a pouze obecně tvrdila, že od roku 2013 byly přiděleny bezplatné povolenky na emise velkému počtu zařízení na výrobu elektřiny pro jejich výrobu tepla.
- 131 Za těchto podmínek není třeba omezit časové účinky tohoto rozsudku.

K nákladům řízení

- 132 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 3 písm. u) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009, musí být vykládán v tom smyslu, že takové zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, které vyrábí v rámci své činnosti „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 [megawattů

(MW)]“, uvedené v příloze I této směrnice, elektřinu určenou především pro vlastní potřeby, musí být považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud toto zařízení jednak zároveň vykonává výrobní činnost, která nespadá do této přílohy, a jednak průběžně za úplatu poskytuje část, byť malou, vyrobené elektřiny do veřejné elektrické rozvodné sítě, ke které musí být uvedené zařízení z technických důvodů trvale připojeno.

- 2) Článek 3 písm. c) rozhodnutí Komise 2011/278/EU ze dne 27. dubna 2011, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice 2003/87, musí být vykládán v tom smyslu, že takové zařízení, jako je zařízení dotčené ve věci v původním řízení, v rozsahu, v němž musí být považováno za „výrobce elektřiny“ ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice 2003/87, nemá nárok na přidělení bezplatných povolenek na emise pro teplo vyrobené v rámci své činnosti „spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW“, uvedené v příloze I této směrnice, pokud se toto teplo používá pro jiné účely než výrobu elektřiny, jelikož takové zařízení nesplňuje podmínky stanovené v čl. 10a odst. 4 až 8 uvedené směrnice.

Podpisy.